

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : มาตรการทางกฎหมายในการจัดการทรัพยากรสัตว์ป่าในกิจการ
สวนสัตว์สาธารณะ

ชื่อผู้เขียน : นางสาวธีรัช จุฑะเดมิย์

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต (สาขากฎหมายธุรกิจ)

ปีการศึกษา : 2559

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. ศาสตราจารย์ พิชัยศักดิ์ หรยางกูร	ที่ปรึกษาหลัก
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมิ มุกคิลป์	ที่ปรึกษาร่วม
3. รองศาสตราจารย์ ดร.พูนศักดิ์ ไวสำรวจ	ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษามาตรการทางกฎหมายในการจัดการทรัพยากรสัตว์ป่าในกิจการสวนสัตว์สาธารณะ โดยเฉพาะกรณีการให้ความคุ้มครองสวัสดิภาพของสัตว์เพื่อให้การดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะเป็นไปตามมาตรฐานสากล ซึ่งเป็นการยกระดับการปฏิบัติต่อสัตว์ อันส่งผลให้สัตว์ได้รับความคุ้มครองมากกว่าในอดีตที่ผ่านมา โดยศึกษาเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติการออกใบอนุญาตประกอบกิจการสวนสัตว์สาธารณะ พ.ศ.2524 (The Zoo Licensing Act 1981 (Amendment) (England and Wales) Regulations 2002) อันเป็นกฎหมายแม่บทในการควบคุมการดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะของประเทศอังกฤษ และพระราชบัญญัติการจัดการและอนุรักษ์สัตว์ป่า พ.ศ.2556 (Wildlife Conservation and Management Act 2013) ของประเทศเคนยา เพื่อนำมาพัฒนามาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

การศึกษานี้ใช้วิธีการศึกษาโดยการวิจัยเอกสาร พบว่าการจัดการทรัพยากรสัตว์ป่าในกิจการสวนสัตว์สาธารณะของประเทศไทย ยังขาดกลไกในการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีระบบการดำเนินการตามแนวทางที่สากลให้การยอมรับ เนื่องจากประสบปัญหาจากการขาดความเอาใจใส่ ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลตลอดจนหน่วยงานที่รับผิดชอบ ยิ่งไปกว่านั้นปัญหาที่สำคัญ คือการจัดการทรัพยากรสัตว์ป่าในกิจการสวนสัตว์สาธารณะยังไม่มี การจัดสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติที่เหมาะสมกับสัตว์แต่ละชนิดพันธุ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยที่ปรากฏอยู่ก็ยังไม่อาจให้ความคุ้มครองได้อย่างชัดเจนครอบคลุมเพียงพอแก่กรณี เนื่องด้วยกฎหมายส่วนใหญ่เป็นกฎหมายเชิงอนุรักษ์อันมีเจตนารมณ์ในการมุ่งเน้นแต่เพียง

การให้สิทธิการคุ้มครองสัตว์ในแง่ของการห้ามล่า ห้ามมีไว้ครอบครอง และจำกัดเพียงสัตว์บางประเภทเท่านั้น ด้วยเหตุนี้เอง มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่เดิม แม้ว่าจะสามารถนำมาใช้บังคับแก่กรณีตามปัญหาได้ แต่ก็ไม่อาจนำมาบังคับใช้ได้เป็นการเฉพาะ ทั้งยังปรากฏว่าไม่มีบทลงโทษใดที่จะสามารถเอาผิดแก่ผู้กระทำผิดได้อีก อย่างไรก็ตาม แม้ประเทศไทยจะมีพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.2557 อันเป็นกฎหมายที่สามารถนำมาปรับใช้แก่กรณีการจัดการทรัพยากรสัตว์ป่าในกิจการสวนสัตว์สาธารณะ ได้ก็ตาม แต่บทบัญญัติดังกล่าวไม่อาจให้ความคุ้มครองสวัสดิภาพของสัตว์ในสวนสัตว์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับการที่ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายในการจัดระเบียบเพื่อควบคุมการดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะไว้เป็นการเฉพาะ ทำให้เมื่อเกิดข้อพิพาทแล้ว ไม่มีบทกฎหมายมาตราใดที่สามารถนำมาปรับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด

ดังนั้น ผู้เขียนจึงขอเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการบัญญัติให้มีมาตรการทางกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนและออกใบอนุญาตดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะ การกำหนดหลักเกณฑ์และข้อบังคับในการจัดการสวัสดิภาพของสัตว์ในสวนสัตว์สาธารณะ ตลอดจนกำหนดความรับผิดชอบและบทลงโทษกรณีที่มีการดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะ โดยฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมาย โดยตราลงในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 ทั้งนี้ เพราะการมีนโยบายทางกฎหมายและยุทธศาสตร์ที่มีความสอดคล้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ได้จริงเป็นปัจจัยที่สำคัญ อันนำไปสู่การบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม

Thesis Title	:	Legal Measures to Manage the Wildlife Resources in Zoos
Author Name	:	Ms. Teerach Juthatamee
Degree	:	Master of Laws (Business Law)
Academic Year	:	2016
Advisory Committee	:	
		1. Prof.Phijaisakdi Horayangkura Advisor
		2. Asst.Prof.Dr.Poom Moolsilp Co-Advisor
		3. Assoc.Prof.Dr.Phoonsakdi Vaisamruat Co-Advisor

ABSTRACT

To raise the standards of animal welfare to be more effectively than the past. The thesis will conduct a comparative study on the protection on animals welfare in accordance with the international standards, in order to promote the standard physical and more material well-being for animals. A comparative study on the laws of the United Kingdom and Kenya are the significant subject of the study.

This study is based on a documentary research method. Thai laws, specifically the Wildlife Preservation and Protection Act B.E. 2535 (1992) and the Cruelty Prevention and Welfare of Animal Act B.E. 2557 (2014), are applicable to only certain areas, while there are several practical and significant concerns that need to be addressed.

Although Thai regulations can be used a tool for the protection of animals, they do not provide sufficient protection for the welfare of animals in the zoos. It can be said that many aspects of the regulations are ineffective when compared to the laws of the UK and Kenya. A comparative study will be conducted in order to obtain an appropriate and practicable solution to the problem in relation to animal welfare in Thai public zoos.

The significant issues raised from the study include the ineffective management of the zoo affairs, the lack of effective control mechanisms and the lack of care and expertise of the administrative staff and organizations. Also, a suitable environment has not been provided to accommodate each animal species. The major issue is the lack of standardized management for the

welfare of animals in zoos. The relevant legal measures currently available in Thailand do not provide enough comprehensive coverage because they are mostly preservative in nature, emphasizing the protective rights to the animals in terms of the prohibition to hunt and the prohibition to possess and is limited to only certain animals. Also, it is found that Thai laws not provide appropriated sanction for several illegal conducts.

Therefore, the author aims to recommend approachable solutions for the problem. For instance, an enactment of a legal measure for the registration and licensing of the operation of a public zoo, a specification of a regulation for the animal welfare of a public zoo, as well as a prescription of liability and penalty for the operation of public zoo in violation of the law.

